

UTDANNINGSMODUL I PALLIASJON

Studieplan

Nettbasert med samlinger
Deltid

Innhold

1	Bakgrunn for utdanningsmodul i palliasjon	3
1.1	Mål for utdanningsmodul i palliasjon.....	3
2	Opptakskrav.....	3
3	Forventet læringsutbytte	3
4	Organisering og omfang	5
5	Faginnhold	5
5.1	Sentrale tema	5
5.2	Studiekrav.....	6
5.3	Litteratur og andre læremidler.....	6
6	Undervisnings- og læringsformer	6
7	Vurdering	7
8	Modulbevis	7

1 Bakgrunn for utdanningsmodul i palliasjon

Palliasjon er aktiv behandling, pleie og omsorg for pasienter med alvorlig og uhelbredelig sykdom. Lindring av pasientens fysiske smerter og andre plagsomme symptomer står sentralt, sammen med tiltak rettet mot psykiske, sosiale og åndelige/eksistensielle behov. Målet med palliasjon er best mulig livskvalitet for pasienten og de pårørende.

Meld. St. 24 (2019-2020), Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve, skal bidra til mer åpenhet om døden og til at mennesker med behov for lindrende behandling og omsorg ivaretas på en helhetlig måte for best mulig livskvalitet og får en verdig avslutning på livet, i tråd med egne ønsker og behov. Det er behov for å heve kompetansenivået i tjenestene for at uhelbredelig syke og døende skal oppleve livets slutfase som så trygg, smertefri og meningsfull som mulig.

Nasjonal faglig retningslinje for demens (2020) påpeker at så lenge det ikke finnes en effektiv behandling mot demens, står symptomlindring sentralt gjennom hele sykdomsforløpet. Virksomheter skal legge til rette for at personer med demens tilbys tilpasset lindrende behandling, pleie og omsorg gjennom hele sykdomsforløpet.

1.1 Mål for utdanningsmodul i palliasjon

Utdanningsmodulen skal utdanne yrkesutøvere som tar initiativ til å utføre lindrende pleie og omsorg til eldre. Studenten skal utvikle sin personlige og faglige kompetanse i omsorgen til eldre pasienter i palliativ fase og eventuelt deres pårørende. Studenten skal kunne tilrettelegge for livskvalitet og en verdig død.

2 Opptakskrav

Autorisasjon som helsefagarbeider og andre med tilsvarende fagbakgrunn (hjelpepleiere, omsorgsarbeidere).

3 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet for utdanningsmodulen deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene tilsvarer nivå 5.1 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrives som:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kunnskaper er: forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer innenfor fag, fagområder og / eller yrker.	Ferdigheter er: evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter.	Generell kompetanse er å kunne anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i ulike situasjoner gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning i studier og yrke.

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om palliasjon og tiltak for å forebygge og lindre plagsomme symptomer hos eldre pasienter i palliativ fase
- har kunnskap om kommunikasjon og veiledning i samhandlingen med eldre pasienter i palliativ fase og deres pårørende
- har kunnskap om ulike kartleggingsverktøy som kan brukes for å observere og dokumentere symptomer hos eldre pasienter som er i palliativ fase og ved livets slutt
- har innsikt i nasjonale handlingsprogram og retningslinjer knyttet til palliasjon
- har kunnskap om det palliative tjenestetilbudet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten
- kan oppdatere sin kunnskap om palliasjon til eldre
- forstår hvordan palliasjon bidrar til trygghet og best mulig livskvalitet for eldre alvorlig syke pasienter, samt deres pårørende

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende kunnskap om palliasjon til å delta i palliativ behandling, og til å planlegge og iverksette ikke-medikamentelle tiltak som ivaretar eldre pasienters behov for å forebygge og lindre plagsomme symptomer
- kan anvende kartleggingsverktøy til å kartlegge symptomer og til å identifisere behov for lindrende tiltak hos eldre pasienter i palliativ fase og ved livets slutt
- kan anvende kommunikasjonsferdigheter og -teknikker i samtale med eldre pasienter i palliativ fase og deres pårørende
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger innen palliasjon til eldre
- kan observere og identifisere endringer i den eldre pasientens tilstand som kan tyde på at døden er nært forestående

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for egen yrkesrolle, ansvar og oppgaver i den palliative omsorgen for eldre alvorlig syke og døende pasienter og deres pårørende
- har forståelse for og kan reflektere over faglige og etiske utfordringer og dilemmaer i møte med eldre alvorlig syke og døende pasienter
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermedvirkning og faglig forsvarlighet i møte med eldre alvorlig syke og døende pasienter
- har mot til å samtale med eldre alvorlig og døende pasienter og deres pårørende

- kan bygge relasjoner og delta i tverrfaglig samarbeid med kollegaer på tvers av fag, avdelinger og tjenestenivå for å ivareta eldre pasienters helhetlige behov knyttet til alvorlig sykdom, lidelse og død
- kan bidra til faglig og etisk refleksjon om palliasjon på arbeidsplassen

4 Organisering og omfang

Utdanningsmodulen i palliasjon har et omfang på 10 studiepoeng. Den kan gjennomføres som en frittstående modul eller den kan inngå som en av de valgbare modulene i fagskoleutdanningen i eldrehelse. Utdanningsmodulen gjennomføres over 10 uker og organiseres som følger:

- 8 nettsamlinger á 2 timer etter kl. 12 på en fast ukedag
- 2 fysiske samlingsdager fra kl. 09-15
- Egeninnsats og veiledning
- 3 studiekrav

5 Faginnhold

5.1 Sentrale tema

a) Palliativ omsorg

- Palliasjon og Hospicefilosofien
- Livskvalitet, håp og mestring
- Palliasjon til personer med demens
- Kommunikasjons- og veiledningskompetanse

b) Symptomforebyggende og symptomlindrende kartlegging og behandling

- Bruk av kartleggingsverktøy innen palliasjon
 - Symptomkartlegging; ESAS
 - Smertekartlegging; MOBID - 2
- Smerte
- Kvalme og brekninger
- Obstipasjon og diaré
- Munnproblemer
- Utfordringer knyttet til væske og ernæring (kakeksi, vekttap og dehydrering)
- Dyspné
- Fatigue

c) Pleie og omsorg ved livets slutt

- Tegn på nær forestående død
- Tiltaksplan ved livets slutt (LSD)
- Etiske utfordringer og dilemmaer i livets slutfase
- Ivaretagelse av pårørende

d) Palliative tjenestetilbud

- Det palliative tjenestetilbudet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

- Det palliative tjenestetilbudet i spesialisthelsetjenesten
- Palliativ plan og koordinator

5.2 Studiekraft

Følgende tre studiekraft må gjennomføres og består for å kunne bestå utdanningsmodulen:

Studiekraft og tittel	Vurderingsform
Studiekraft 1 Den gode samtalen	Skriftlig oppgave
Studiekraft 2 Symptomregistrering ved palliativ behandling (ESAS)	Skriftlig oppgave
Studiekraft 3 Smertekartlegging med MOBID-2	Skriftlig oppgave

5.3 Litteratur og andre læremidler

- Holm, M. S. & Husebø, S. (Red.). (2015). *En verdig alderdom: Omsorg ved livets slutt*. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Rønsen, A. & Trier, E. M. L. (2022). *Omsorg for døende og deres pårørende*. Fagbokforlaget.
- Aktuelle lover og forskrifter, <https://lovdata.no/>
- Lindring i Nord, Kompetansesenter for Lindrende behandling. (2012). *Håndbok i lindrende behandling*. Universitetssykehuset Nord-Norge. <https://unn.no>
- Helsedirektoratet. (2015). *Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen*. <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/nasjonal-faglig-retningslinje/palliasjon-i-kreftomsorgen-handlingsprogram#>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2020). *Vi – de pårørende Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/08948819b8244ec893d90a66deb1aa4a/vi-de-parorende.pdf>
- Meld. St. 24 (2019–2020). *Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-24-20192020/id2700942/?ch=1>
- Nasjonalt senter for aldring og helse. (u.å.). *E-læringsprogram Demens og palliasjon*. <https://www.aldringoghelse.no/kompetanseressurser/palliasjon-og-demens/>

6 Undervisnings- og læringsformer

Følgende læringsformer er aktuelle i utdanningsmodulen:

- Ferdighetstrening
- Forelesning
- Gruppearbeid
- Refleksjon
- Arbeidskrav og studiekraft
- Veiledning

7 Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene for modulen og gjennomføringen av bestemte studiekraav danner grunnlag for vurderingen. Det gis en sluttvurdering i hver modul med bestått/ikke bestått.

8 Modulbevis

Etter fullført og bestått utdanningsmodul utstedes det et modulbevis hvor det angis utdanningsmodulens tittel og omfang i antall studiepoeng.